

Suvestinė redakcija nuo 2019-11-01 iki 2021-04-29

Įsakymas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. [112-3263](#), i. k. 099301MISAK00000417

Nauja redakcija nuo 2019-11-01:

Nr. [D1-355](#), 2019-06-07, paskelbta TAR 2019-06-13, i. k. 2019-09601

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS APLINKOS APSAUGOS NORMATYVINIO DOKUMENTO
„POŽEMINIO VANDENS GAVYBOS, MONITORINGO IR ŽEMĖS GELMIŲ
TIRIAMŲJŲ GEOLOGINIŲ GRĖŽINIŲ PROJEKTAVIMO, ĮRENGIMO,
KONSERVAVIMO IR LIKVIDAVIMO TVARKOS APRAŠAS“ (LAND 4-99)
PATVIRTINIMO**

1999 m. gruodžio 23 d. Nr. 417

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo 14 straipsnio 5 dalimi, tvirtinu Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinį dokumentą „Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių grėžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašas“ (LAND 4-99)“ (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

DANIUS LYGIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
1999 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 417
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2015 m. spalio 28 įsakymo Nr. D1-781
redakcija)

**LIETUVOS APLINKOS APSAUGOS NORMATYVINIS DOKUMENTAS
„POŽEMINIO VANDENS GAVYBOS, MONITORINGO IR ŽEMĖS GELMIŲ
TIRIAMŲJŲ GEOLOGINIŲ GRĘŽINIŲ PROJEKTAVIMO, ĮRENGIMO,
KONSERVAVIMO IR LIKVIDAVIMO TVARKOS APRAŠAS“
(LAND 4-99)**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas) nustatoma požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo bei likvidavimo tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-355](#), 2019-06-07, paskelbta TAR 2019-06-13, i. k. 2019-09601

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **gręžskylė** – atvira gręžinio ertmė, apribota sienelėmis ir dugnu;

2.2. **gręžinys** – gręžskylė, į kurią įmontuoti tam tikro skersmens ir konstrukcijos vamzdžiai;

2.3. **gręžinio gręžimas** – technologinių operacijų ir darbų visuma gręžinio ertmei uolienose padaryti ir parengti naudoti;

2.4. **gręžinio konservavimas** – gręžinio sandarinimas, siekiant išsaugoti laikinai nenaudojamo gręžinio būklę ir apsaugoti žemės gelmes nuo taršos;

2.5. **gręžinio likvidavimas** – toliau eksploatuoti nebetinkamo ar nebereikalingo tyrimo ar kitos paskirties gręžinio užpildymas specialiu skiediniu ar natūraliu gruntu;

2.6. **gręžinio pasas** – Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos patvirtintas nustatytos formos dokumentas, kuriame įrašomi duomenys apie gręžinį;

2.7. **vandens gavybos gręžinio pergręžimas** – vandens gavybos gręžinio gręžimas toje pačioje vandenvietės griežto režimo apsaugos juostoje arba esamo gręžinio gilinimas;

2.8. **vandens gavybos gręžinys** – hidrotechninis įrenginys vandens ištekliams tirti ar išgauti;

2.9. **požeminio vandens monitoringo gręžinys** – gręžinys, kuriame nuolat stebimas požeminio vandens lygis, matuojama temperatūra ir kitos fizikinės vandens savybės, imami hidrocheminių tyrimų ėminiai;

2.10. **tiriamasis geologinis gręžinys** – gręžinys, įrengtas geologinio kartografavimo, žemės gelmių išteklių (išskyrus angliavandenilius ir vandenį) tyrimo darbams, kuriuos atliekant nustatoma žemės gelmių sandara, savybės, būklė, ištekliai, ūkinės veiklos poveikis žemės gelmėms;

2.11. kitos Aprašo sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme ir Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatyme.

**II SKYRIUS
POŽEMINIO VANDENS GAVYBOS GRĘŽINIO PROJEKTAVIMAS, PROJEKTO
DERINIMAS**

3. Fiziniai ar juridiniai asmenys ar šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartis, ketinančios įsirengti požeminio gėlo vandens gavybos gręžinį, turi užpildyti ir raštu ar elektroniniu būdu pateikti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama įrengti gręžinį, institucijai paraišką dėl požeminio gėlo vandens gavybos gręžinio projektavimo ir įrengimo. Paraiškos pavyzdinė forma pateikta Aprašo 1 priede.

4. Savivaldybės institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, teikia pagrįstą išvadą dėl požeminio gėlo vandens gavybos gręžinio įrengimo. Teigiama savivaldybės institucijos išvada yra pagrindas gręžiniui projektuoti.

5. Požeminio vandens gavybos gręžinio projektas, neatsižvelgiant į gręžinio gylį ir planuojamą imti vandens kiekį, rengiamas visiems gręžiniams. Požeminio vandens gavybos gręžinio projektą gali rengti fizinis ar juridinis asmuo ar šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartis, turintis/turinčios pagal Leidimų tirti žemės gelmes išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 1433 „Dėl Leidimų tirti žemės gelmes išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Leidimų tirti žemės gelmes taisyklės), 3.2 ir (arba) 3.4.2 papunktį Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) išduotą leidimą tirti žemės gelmes arba geologo ar hidrogeologo aukštąjį magistro arba jam prilygintą išsilavinimą turintis fizinis asmuo.

6. Požeminio vandens gavybos gręžinio projektą sudaro:

6.1. bendrieji duomenys (projekto pavadinimas, adresas, projektą rengęs asmuo, kokio vandens gavybai įrengiamas gręžinys, planuojamas gręžinio našumas);

6.2. fiziniam ar juridiniam asmeniui ar šių asmenų grupėms, veikiančioms pagal jungtinės veiklos sutartis, pagal Leidimų tirti žemės gelmes išdavimo taisyklių 3.2 ir (arba) 3.4.2 papunktį LGT išduoto leidimo tirti žemės gelmes kopija arba geologo ar hidrogeologo aukštąjį magistro arba jam prilygintą išsilavinimą patvirtinančio dokumento kopija;

6.3. požeminio vandens gavybos gręžinio geologinis-techninis brėžinys ir gręžinio įrengimo techninės specifikacijos;

6.4. vandens kiekio apskaitos priemonių, galimybės kontroliuoti vandens lygį ir paimti vandens pavyzdį aprašas ir įrengimo brėžiniai;

6.5. vandenvietės apsaugos zonos griežto režimo juostos parametrai nurodomi su gręžinio projektu pateikiamame žemės sklypo plane/schemoje;

6.6. kai projektuojamas gėlo vandens gręžinys, paraiškos požeminio vandens gavybos gręžiniui projektuoti ir įsirengti ir savivaldybės institucijos išvados dėl požeminio vandens gavybos gręžinio projektavimo ir įsirengimo kopijos.

7. Gręžinio projekto derinimas:

7.1. kai gręžinio projektas rengiamas kartu su I ar II grupės nesudėtingo statinio projektu, kuriam statybos techninio reglamento STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ patvirtinimo“ (toliau – STR 1.07.01:2010), 6 priede nustatytais atvejais būtina gauti įgalioto valstybės tarnautojo raštišką pritarimą, jis išduodamas minėto reglamento nustatyta tvarka;

7.2. kai gręžinio projektas rengiamas kartu su naujos statybos, rekonstravimo, pastato atnaujinimo (modernizavimo) projektu, tokiems projektams statybą leidžiantys dokumentai išduodami Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir STR 1.07.01:2010 nustatyta tvarka;

7.3. požeminio vandens gavybos gręžinių, skirtų geriamajam gėlam (kai planuojama vandenį naudoti geriamojo vandens viešajam tiekimui), mineraliniam, pramoniniam ir gamybiniam vandeniui išgauti, ir gręžinių, numatomų įrengti požeminio vandens proveržio rizikos zonose, nustatytose Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2015 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. 1-6 „Dėl Lietuvos teritorijos požeminio vandens proveržio rizikos zonų ribų nustatymo“, projektai derinami LGT.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-355](#), 2019-06-07, paskelbta TAR 2019-06-13, i. k. 2019-09601

8. Suderinus požeminio vandens gavybos gręžinio projektą, galima įrengti požeminio vandens gavybos gręžinį.

9. Kai požeminio vandens gavybos gręžinys įrengiamas Aprašo 7.1–7.3 papunkčiuose nereglamentuotais atvejais, taip pat jį pergręžiant, projektas nederinamas, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip.

10. Gręžinio projekto kopija pateikiama gręžinio užsakovui.

III SKYRIUS

POŽEMINIO VANDENS GAVYBOS GRĘŽINIO ĮRENGIMAS

11. Požeminio vandens gavybos gręžinį įrengti gali fiziniai ar juridiniai asmenys ar šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartis, turinčios pagal Leidimų tirti žemės gelmes išdavimo taisyklių 3.8.1 papunktį LGT išduotą leidimą. Gręžimą vykdantys asmenys darbo metu privalo turėti minėto leidimo kopiją ir fizinio ar juridinio asmens ar šių asmenų grupės vadovo ar jo įgalioto asmens patvirtintą techninę užduotį.

12. Išgręžus ir įrengus požeminio vandens gavybos gręžinį (pergręžus senąjį), gręžinio pasas įregistruojamas Žemės gelmių registro tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2004 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 1-45 „Dėl Žemės gelmių registro tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Vienas gręžinio paso egzempliorius pateikiamas gręžinio savininkui.

13. LGT vieną kartą per metus iki balandžio 30 d. teikia savivaldybės institucijai per praėjusius metus jos teritorijoje įrengtų požeminio vandens gavybos gręžinių sąrašą.

IV SKYRIUS

POŽEMINIO VANDENS GAVYBOS GRĘŽINIO ĮRENGIMO BENDRIEJI TECHNINIAI APLINKOSAUGINIAI REIKALAVIMAI

14. Požeminio vandens gavybos gręžinių gręžimo būdas, technologija ir gręžinio konstrukcija parenkami atsižvelgiant į geologines-hidrogeologines sąlygas, planuojamą vandens naudojimo paskirtį ir gylį.

15. Požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo technologiniai ir konstrukciniai sprendiniai turi apsaugoti požeminę hidrosferą nuo užteršimo ir išteklių išsekimo:

15.1. gręžimo metu draudžiama naudoti žaliavą, medžiagas (preparatus), kurios gali neigiamai paveikti aplinką;

15.2. geriamojo vandens gręžiniams įrengti naudojamos medžiagos turi būti tinkamos liestis su geriamuoju vandeniu, iš jų neturi būti išsiskirti sudedamųjų dalių kiekis, kuris galėtų pakenkti žmonių sveikatai arba lemti nepageidaujamus vandens kokybės pokyčius;

15.3. užvamzdinė ertmė izoliuojama, kad būtų išvengta paviršinio vandens tekėjimo į požeminius vandeninguosius sluoksnius, nebūtų vandens pertekėjimų tarp vandeningųjų sluoksnių bei požeminio vandens proveržių žemės paviršiuje.

16. Požeminio vandens gavybos gręžinių filtrų konstrukcija ir matmenys parenkami atsižvelgiant į hidrogeologines sąlygas, vandeningojo sluoksnio našumą ir gręžinio naudojimo režimą:

16.1. eksploatuojant kelis vandeninguosius sluoksnius, filtro darbinės dalis reikia išdėstyti kiekviename sluoksnyje ir sujungti (ties nelaidžiomis uolienomis) sandariais vamzdžiais;

16.2. žvyro užpilo storis turi būti ne plonesnis kaip 50 mm, t. y. gręžskylės skersmuo didesnis už filtro skersmenį 100 mm ir daugiau.

17. Požeminio vandens gavybos gręžinių eksploatacinės kolonos viršus turi būti ne žemiau kaip 0,3 m virš siurblinės dugno ar kito pagrindo. Vandenvietėse, kurios patenka į potvynių

užliejamas teritorijas, požeminio vandens gavybos gręžinių eksploatacinės kolonos viršus turi būti ne žemiau kaip 0,3 m virš 1% tikimybės potvynio vandens lygio (potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapiai patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. D1-655 „Dėl potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapių Nemuno, Ventos, Lielupės ir Dauguvos upių baseinų rajonuose patvirtinimo“).

18. Požeminio vandens gavybos gręžinių galvutė turi būti sandari, kad paviršinis vanduo nepatektų į gręžinį ar už jo apsauginės kolonos. Konstrukcijoje turi būti numatyta galimybė matuoti debitą, vandens lygį ir imti vandens mėginius.

19. Fizinis ar juridinis asmuo ar šių asmenų grupė, veikianti pagal jungtinės veiklos sutartis, išgręžusi ir įrengusi požeminio vandens gavybos gręžinį, turi atlikti parengiamąjį išpumpavimą. Baigiant išpumpavimo darbus paimtuose vandens mėginiuose pagal Lietuvos Respublikos atitikties įvertinimo įstatymą akredituotose laboratorijose turi būti nustatyti šie vandens saugos ir kokybės rodikliai:

19.1. vandenyje iš gręžinių, kurių vanduo naudojamas geriamojo vandens viešajam tiekimui – toksiniai ir indikatoriniai rodikliai, nurodyti Lietuvos higienos normoje HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – HN 24:2003):

19.1.1. toksiniai rodikliai: išskyrus HN 24:2003 3 lentelės 1, 13, 24 25 punktuose nurodytus rodiklius; HN 24:2003 3 lentelės 20 ir 21 punktuose nurodyti rodikliai tiriami, jeigu nustatoma, kad dėl žemės naudojimo ar dėl lokalsios taršos vandenvietės apsaugos zonoje, kurių nors iš jų tiesiogiai ar netiesiogiai galėjo patekti ar pateko į vandeningąjį sluoksnį;

19.1.2. indikatoriniai rodikliai (išskyrus HN 24:2003 4 lentelės 4, 15, 16 ir 19 punktuose nurodytus rodiklius);

19.1.3. Vandenviečių, kurių požeminio vandens išteklių aprobuoti ir jose atliekamas požeminio vandens monitoringas ar periodinė programinė priežiūra, gręžinių vandenyje turi būti nustatomi tik nurodyti HN 24:2003 indikatoriniai rodikliai;

19.2. vandenyje iš gręžinių, kurių vanduo naudojamas individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu – vandens bendroji cheminė sudėtis (pH, savitasis elektrinis laidis, bendrasis kietumas, permanganato skaičius, chloridai, sulfatai, hidrokarbonatai, nitratai, nitritai, natrio, kalio, kalcio, magnio, amonio jonai, geležis, arsenas, manganas), o gręžinių, įrengtų į prekvartero vandeninguosius sluoksnius, vandenyje papildomai turi būti nustatyti fluoridai ir boras;

19.3. vandenyje iš gręžinių, iš kurių išgaunamas mineralinis vanduo, privaloma nustatyti vandens savybes, nurodytas Lietuvos higienos normoje HN 28:2003 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens naudojimo ir pateikimo į rinką reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-758 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 28:2003 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens naudojimo ir pateikimo į rinką reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – HN 28:2003):

19.3.1. fizikinius, cheminius ir fizikocheminius rodiklius, nurodytus HN 28:2003 1 priedo 7.1.2, 7.1.4 – 7.1.7 papunkčiuose;

19.3.2. gamtinės kilmės sudedamąsias dalis, nurodytas HN 28:2003 4 priede;

19.4. vandenyje iš gręžinių, iš kurių išgaunamas gamybinis vanduo, – vandens bendroji cheminė sudėtis (pH, savitasis elektrinis laidis, bendrasis kietumas, permanganato skaičius, chloridai, sulfatai, hidrokarbonatai, nitratai, nitritai, natrio, kalio, kalcio, magnio, amonio jonai, ir geležis).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-355](#), 2019-06-07, paskelbta TAR 2019-06-13, i. k. 2019-09601

20. geofiziniai tyrimai turi būti atlikti įrengiant požeminio vandens gręžinius, iš kurių išgaunamas mineralinis vanduo, pramoninis vanduo ir kurių vanduo naudojamas geriamojo vandens viešajam tiekimui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-355](#), 2019-06-07, paskelbta TAR 2019-06-13, i. k. 2019-09601

21. Siekiant apsaugoti eksploatuojamą vandenvietę nuo taršos, aplink gręžinį turi būti nustatoma ūkinę veiklą reglamentuojanti vandenvietės apsaugos zona.

22. Požeminio vandens gavybos gręžinį galima naudoti turint LGT išduotą Žemės gelmių registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 26 d. nutarimu Nr. 584 „Dėl Žemės gelmių registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Žemės gelmių registro nuostatai), nustatyta tvarka Žemės gelmių registre užregistruotą gręžinio pasą.

V SKYRIUS

POŽEMINIO VANDENS MONITORINGO IR ŽEMĖS GELMIŲ TIRIAMŲJŲ GEOLOGINIŲ GRĘŽINIŲ ĮRENGIMO BENDRIEJI TECHNINIAI IR APLINKOSAUGINIAI REIKALAVIMAI

23. Atlikus žemės gelmių tyrimus, žemės gelmių tiriamojo geologinio gręžinio gręžskylė likviduojama. Tokie gręžiniai neregistruojami Žemės gelmių registre, išskyrus įrengtus gręžinius.

24. Žemės gelmių tiriamieji geologiniai gręžiniai, skirti kietųjų naudingųjų iškasenų paieškai ir žvalgybai, gręžiami vadovaujantis žemės gelmių tyrimo užsakovo pateiktu darbų projektu arba technine užduotimi, tyrimų ploto topografinė nuotrauka ir žemės gelmių tyrimų registravimo lapo nuostatomis. Žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių gylis, konstrukcija ir gręžimo būdas parenkami atsižvelgiant į darbų projekto arba techninės užduoties reikalavimus.

25. Gręžiniai inžineriniams geologiniams ir geotechniniams tyrimams gręžiami pagal tyrimų techninę užduotį, vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.04.02:2011 „Inžineriniai geologiniai ir geotechniniai tyrimai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-1053 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.02:2011 „Inžineriniai geologiniai ir geotechniniai tyrimai“ patvirtinimo“, nuostatomis.

26. Gręžinių inžineriniams geologiniams ir geotechniniams tyrimams gręžimo būdas, jų konstrukcija parenkama atsižvelgiant į planuojamų šiuose gręžiniuose atlikti tyrimų rūšis, numatomų paimti bandinių kategoriją ir skaičių.

27. Požeminio vandens monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių įrengimo technologiniai ir konstrukciniai sprendiniai turi apsaugoti žemės gelmes ir požeminį vandenį nuo jų užteršimo ar išteklių išsekimo. Cheminės medžiagos, naudojamos gręžinio gręžimo ir naudojimo metu, gali būti naudojamos Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų nustatyta tvarka, jeigu tai neturės neigiamos įtakos aplinkai.

28. Požeminio vandens monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių gręžimą vykdantys asmenys darbo metu privalo turėti kopiją LGT išduoto leidimo tirti žemės gelmes – atlikti tos rūšies tyrimus, kurie vykdomi objekte, ir techninę užduotį su požeminio vandens monitoringo ar žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių išdėstymo planu.

VI SKYRIUS

POŽEMINIO VANDENS GAVYBOS GRĘŽINIŲ KONSERVAVIMAS

29. Nenaudojamą gręžinį, kurį planuojama naudoti, būtina konservuoti.

30. Gręžinys konservuojamas hermetiškai uždariant (užvirinant, įrengiant specialius dangčius) gręžinio žiotis. Gręžinio antžeminės dalies rūdijančios metalinės dalys nudažomos antikoroziniais dažais, požeminio vandens gavybos gręžinio siurblinė išvaloma ir sandariai uždaroma. Ant užkonservuoto gręžinio dangčio užrašomas gręžinio numeris ir konservavimo data.

31. Užkonservuotiems gręžiniams ir vandens gręžinių griežto režimo apsaugos juostoms taikomi apsaugos reikalavimai kaip ir naudojamiems gręžiniams.

32. Gręžinį užkonservuoti gali gręžinio savininkas arba jo įgaliotas asmuo. Gręžinio konservavimą ir šių darbų finansavimą užtikrina gręžinio savininkas arba jo įgaliotas asmuo.

VII SKYRIUS

POŽEMINIO VANDENS GAVYBOS, MONITORINGO IR ŽEMĖS GELMIŲ TIRIAMŲJŲ GEOLOGINIŲ GRĘŽINIŲ LIKVIDAVIMAS

33. Požeminio vandens gavybos ar monitoringo (gilesnio kaip 20 m) gręžinys likviduojamas pagal gręžinio likvidavimo techninį projektą.

34. Gręžinio likvidavimo techninį projektą gali rengti juridiniai ar fiziniai asmenys ar šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartis, turinčios pagal Leidimų tirti žemės gelmes išdavimo taisyklių 3.2 ir (arba) 3.8 papunkčius LGT išduotą leidimą. Vandens gavybos gręžinių likvidavimo techninį projektą taip pat gali rengti geologo ar hidrogeologo aukštąjį magistro arba jam prilygintą išsilavinimą turintis fizinis asmuo.

35. Gręžinius pagal projektus likviduoti gali juridiniai ar fiziniai asmenys ar šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartis, turinčios pagal Leidimų tirti žemės gelmes išdavimo taisyklių 3.8 papunktį LGT išduotą leidimą.

36. Likviduojant žemės gelmių tiriamuosius geologinius gręžinius, likvidavimo projektas nerengiamas.

37. Likviduoti būtina:

37.1. gręžinius, kai jie nenaudojami ir nebus naudojami;

37.2. gręžinius, jeigu juos naudoti stebėjimams nebetikslinga;

37.3. netinkamus naudoti gręžinius, kurių rekonstruoti neįmanoma ar netikslinga;

37.4. dėl techninių ar geologinių priežasčių neužbaigtus gręžinius;

37.5. gręžinius, kuriuos naudoti draudžia kontroliuojančios institucijos ir nėra kitos galimybės pašalinti draudimo priežasčių.

38. Požeminio vandens gavybos, monitoringo ar žemės gelmių tiriamojo geologinio gręžinio savininkas privalo gręžinį likviduoti per 1 metus esant nors vienai Aprašo 37.1–37.5 papunkčiuose išvardintų sąlygų, jei kituose teisės aktuose nenurodyta kitaip.

39. Jeigu likviduotinas požeminio vandens gavybos gręžinys gali būti panaudotas požeminio vandens monitoringo tikslais, jis, savininkui sutikus, gali būti perduotas monitoringą vykdančiam juridiniam asmeniui.

40. Požeminio vandens gavybos ar monitoringo gręžinio likvidavimo techniniame projekte turi būti:

40.1. likviduojamo gręžinio numeris, jei gręžinys registruotas Žemės gelmių registre;

40.2. schema su gręžiniu eksploatuotos vandenvietės apsaugos zona ir šioje zonoje esančiais likviduotinais ir gretimais gręžiniais (taikoma vandens gavybos gręžiniams);

40.3. techninis-geologinis gręžinio pjūvis su gręžinio konstrukcija, filtro tipu. Jeigu faktinio techninio-geologinio pjūvio nėra, jį galima sudaryti pagal atitinkamo regiono faktinį geologinį pjūvį;

40.4. duomenys apie vandens statinį lygį;

40.5. numatomų darbų aprašymas, parengtas vadovaujantis Aprašo 2 priedu;

40.6. leidimo tirti žemės gelmes numeris.

41. Pagal Apraše nustatytus reikalavimus parengtas gręžinio likvidavimo projektas raštu teikiamas derinti LGT, kuri per dešimt darbo dienų gręžinio likvidavimo projektą suderina raštu arba gražina su pastabomis.

42. Atitinkamą leidimą tirti žemės gelmes turintis fizinis ar juridinis asmuo ar šių asmenų grupė, veikianti pagal jungtinės veiklos sutartį, likvidavus gręžinį, surašo gręžinio likvidavimo aktą, kurio kopijas per 15 kalendorinių dienų pateikia LGT ir buvusio gręžinio savininkui.

43. Požeminio vandens monitoringo gręžiniai iki 20 m gylio likviduojami šiuos darbus raštu suderinus su LGT. Derinimas atliekamas gavus gręžinį likviduojančio atitinkamą leidimą tirti žemės gelmes turinčio fizinio ar juridinio asmens ar šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, prašymą ir teritorijos planą su nurodyta likviduotino gręžinio vieta. LGT per 5 darbo dienas atsako raštu.

44. Gręžinio likvidavimą ir šių darbų finansavimą užtikrina gręžinio savininkas arba jo įgaliotas asmuo.

45. Už šeimininko neturinčių gręžinių likvidavimą atsakinga savivaldybės, kurios teritorijoje gręžiniai yra, administracija.

Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento „Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo (LAND 4-99)“
1 priedas

(Paraiškos požeminio gėlo vandens gavybos gręžiniui projektuoti formos pavyzdys)

(fizinio asmens vardas, pavardė/ juridinio asmens pavadinimas)

(adresas/buveinė, telefonas, el. pašto adresas, faksas)

PARAIŠKA POŽEMINIO GĖLO VANDENS GAVYBOS GRĖŽINIUI PROJEKTUOTI

20____ m. _____ d.

(paraiškos sudarymo vieta)

---

miesto (rajono) savivaldybei

Prašome leisti projektuoti ir įrengti požeminio gėlo vandens gavybos gręžinį.

1. Bendrieji duomenys – planuojamo įrengti gręžinio vieta ir adresas (pridedama: žemės sklypo planas, žemės sklypo nuosavybę arba naudojimą pagrindžiančio dokumento kopija):

---

2. Gręžinio paskirtis: ūkinei komercinei veiklai/ geriamojo vandens viešajam tiekimui/ individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu.

(nereikalingus išbraukti)

3. Pageidaujamas gręžinio našumas m³ /parą: _____

4. Planuojamas ar esamas nuotekų tvarkymo būdas (kaupimas, mechaninis-biologinis valymas, į esamus tinklus, nuotekos nesusidarys, kitas nuotekų tvarkymo projektas, sudaryta sutartis ir kt.)

PRIDEDAMA:

1. žemės sklypo planas, žemės sklypo nuosavybę arba naudojimą pagrindžiančio dokumento kopija (tinkamą pabraukti)
2. pareiškėjo nuožiūra su paraiška pridedamų dokumentų pavadinimai:

UŽSAKOVAS:

(pareigų pavadinimas, jei pildo juridinis asmuo)

(parašas)

(vardas, pavardė)

ŽEMĖS SKLYPO SAVININKAS/NAUDOTOJAS/VALDYTOJAS:

(pareigų pavadinimas, jei pildo juridinis asmuo)

(parašas)

(vardas, pavardė)

SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS ARBA JOS ĮGALIJOTOS INSTITUCIJOS
SPRENDIMAS:

(sprendimą priėmusios institucijos įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [DI-355](#), 2019-06-07, paskelbta TAR 2019-06-13, i. k. 2019-09601

Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento „Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo (LAND 4-99)“
2 priedas

POŽEMINIO VANDENS GAVYBOS, MONITORINGO AR ŽEMĖS GELMIŲ TIRIAMOJO GEOLOGINIO GRĘŽINIO LIKVIDAVIMO BENDRIEJI TECHNINIAI REIKALAVIMAI

Likviduojant požeminio vandens gavybos ar monitoringo gręžinį, aprašant likvidavimo projekte, būtina:

1. gręžinį išvalyti, jei apžiūrėjus darytina išvada, kad gręžinys užterštas;
2. užpilti gręžinio filtrą ar atvirą ertmę (jei gręžinys be filtro) reikiamos frakcijos chloruotu žvyru;
3. įrengti virš žvyro stulpo ne žemesnį kaip 0,5 m aukščio vandeniui nelaidų kamštį, virš jo vamzdžio ertmę užpildyti ne plonesniu kaip 5 m kompaktito ar gabalinio/gamtinio molio sluoksniu;
4. virš molio/kompaktito stulpo vamzdžio ertmę užpildyti cemento, molio ir smėlio mišinio skiediniu iki 1,5 m gylio matuojant nuo žemės paviršiaus; virš cemento, molio ir smėlio mišinio skiedinio stulpo įrengti ne žemesnį kaip 0,5 m aukščio cemento skiedinio kamštį, 1 m gylyje nupjauti apsauginius vamzdžius ir teritoriją rekultivuoti;
5. jei virš gręžinio yra siurblinė, ją išardyti.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-672](#), 2008-12-09, Žin., 2008, Nr. 144-5800 (2008-12-16), i. k. 108301MISAK00D1-672
Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 4-99 pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-729](#), 2009-12-02, Žin., 2009, Nr. 145-6457 (2009-12-08), i. k. 109301MISAK00D1-729
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 417 "Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 4-99 tvirtinimo" pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-52](#), 2011-01-21, Žin., 2011, Nr. 11-481 (2011-01-27), i. k. 111301MISAK00D1-52
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 417 "Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 4-99 tvirtinimo" pakeitimo
4.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-889](#), 2014-11-07, paskelbta TAR 2014-11-10, i. k. 2014-16351
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 417 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 4-99 tvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-781](#), 2015-10-28, paskelbta TAR 2015-10-29, i. k. 2015-17064

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 417 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 4-99 tvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-355](#), 2019-06-07, paskelbta TAR 2019-06-13, i. k. 2019-09601

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 417 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento „Požeminio vandens gavybos, monitoringo ir žemės gelmių tiriamųjų geologinių gręžinių projektavimo, įrengimo, konservavimo bei likvidavimo tvarkos aprašas“ (LAND 4-99) patvirtinimo“ pakeitimo